

Počas rádioterapie sa prísne zakazuje:

- vtierať rôzne masti, najmä obsahujúce kov alebo jód,
- používať kozmetické prípravky, krémy, dezodoranty, parfumy,
- vtierať rôzne dráždivé liečivá,
- lepiť leukoplast na ožarovanú kožu.

Starostlivosť o dutinu ústnu počas ožarovania:

- pred začiatkom liečby je vhodné navštíviť zubného lekára,
- dodržiavať zásady hygieny dutiny ústnej,
- používať mäkkú zubnú kefku,
- vyplachovať dutinu ústnu po každom jedle Betadine roztokom, šalviou, iným roztokom podľa ordinácie lekára,
- nepoužívať ústnu vodu s obsahom alkoholu,
- vylúčiť pálivú, silne korenenú stravu a alkohol,
- prestať fajčiť, pretože podporuje poškodenie sliznice dutiny ústnej,
- zväžiť a zabezpečiť zmenu konzistencie potravy, prípadne podávanie nutričných doplnkov,
- eliminovať bolesť podávaním lokálnych anestetík podľa ordinácie lekára.

Zoznam použitej literatúry:

Kaušitz, J., Altaner, Č. a kol. 2003. Onkológia. Bratislava: Veda, 2003. 695 s. ISBN 80-224-0711-9

Lineárny urýchľovač. [online]. [s.a.]. [Cit. 2014-03-06].

Dostupné na: http://www.pis.sk/portal/content/article/image/00004236/img_1217026080.jpg

Palková, E., Berč, A. a kol. 2010. Onkologické ošetrovatel'stvo. Bratislava: ZZ design studio, 2010. 164 s. ISBN 978-80-969605-5-2

Starostlivosť onkologického pacienta počas liečby rádioterapiou

Informácie pre pacienta, príbuzných pacienta

2014

FNsP, Ul. V. Spanyola 43, Žilina

Čo je rádioterapia?

Rádioterapia je medicínska disciplína, ktorá na liečbu nádorového ochorenia používa ionizujúce žiarenie. Je lokálnou a neoddeliteľnou súčasťou komplexnej liečby nádorových ochorení. Využíva sa samostatne, alebo v kombinácii s chemoterapiou.

Cieľom rádioterapie je:

- znížiť vznik a rozvoj nových recidív ochorenia,
- podieľať sa na lokálnej kontrole neoperovateľných nádorov.

Aké metódy rádioterapie poznáme?

Telerádioterapia: ide o ožarovanie z diaľky, používa sa ako najčastejšia metóda.

Zdroj žiarenia je uložený mimo organizmu pacienta.

Brachyterapia: je ožarovanie z blízka, zdroj žiarenia je umiestnený priamo v oblasti nádoru.

Nežiadúce účinky rádioterapie poznáme:

Akútne: objavujú sa v priebehu ožarovania a do 3 mesiacov po ukončení liečby, k ich zvládnutiu je potrebná podporná liečba, súčasná aplikácia chemoterapie môže jej toxicitu zvyšovať.

Chronické: vznikajú po niekoľkých týždňoch až rokoch na podklade akútnych reakcií, ktoré prechádzajú do chronických, ich vývoj je ťažko ovplyvniteľný, následky sa pomerne ťažko liečia, liečia sa jednotlivé príznaky.

Miestne: vyskytujú sa v mieste dopadu žiarenia, ide o zmeny v tkanivách, ktorými žiarenie prechádza, prejavuje sa rôznymi druhmi kožnej reakcie:

1. začervenanie (erytém) - koža je ružová až červená, podobá sa spáleniu slnečnými lúčmi,

2. suchá deskvamácia (odlupovanie odumretých častok pokožky) - prejavuje sa odlupovaním pokožky a svrbením,
3. vlhká deskvamácia - tvorba pľuzgierov a olupovanie epitelovej vrstvy pokožky.

Celkové: sú veľmi nešpecifické, zvyčajne sa jedná o subjektívne príznaky charakteru celkovej únavy, malátnosti, nechutenstva, nevoľnosti a vracania, označuje sa ako postradiačný syndróm.

Aká je starostlivosť o ožarovacie pole ?

- chrániť kožu pred mechanickým dráždením: nosiť čo najmenej tesné priliehavé tričká, nosiť odev z mäkkej bavlny, bez golierov a syntetických vlákien,
- chrániť ožarovanú kožu pred slnečným žiarením alebo horským slnkom,
- venovať zvýšenú pozornosť miestam so zvýšenou tvorbou potu,
- vylúčiť dráždenie kože chemickými vplyvmi,
- nepoužívať pri holení žiletku, nie je vhodné trieť pokožku froté uterákom, len voľne osušiť, odporúča sa sprchovanie,
- nemasírovať kožu v mieste ožarovania,
- ošetrovať ožarovanú kožu niekoľkokrát denne detským zásypom tak, aby bola vždy pokrytá jemnou vrstvou púdru,
- veľmi silné až mokvavé kožné reakcie si vyžadujú odborné ošetrovanie vždy podľa odporúčania lekára,
- dopriať si po každom ožarovaní kľud na lôžku,
- prispievať k psychickej pohode,
- po ukončení rádioterapie premasťovať kožu výživným krémom alebo masťou (Calcium pantotenicum).